

**UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI” CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE LITERE**

**ELEMENTE VERBALE ȘI NON-VERBALE CU
VALENȚE MODALE**

Teză de doctorat

REZUMAT

Coordonator științific:

Prof. Univ. Dr. Mihai Mircea Zdrenghea

Doctorand:

Bușe Ioana-Mădălina

Cluj-Napoca

2023

Cuprins

Introducere

I. ELEMENTE INTRODUCATIVE DIN DOMENIUL MODALITĂȚII

- 1.1. Istoria modalității și a modului verbal
- 1.2. Ce este modalitatea?
- 1.3. Care este chintesența modalității?
- 1.4. Impactul modalității

II. TIPURI DE MODALITĂȚI

- 2.1. Chestiuni terminologice
- 2.2. Modalitate epistemică
- 2.3. Modalitate deontică
- 2.4. Modalitate epistemică vs. modalitate deontică
- 2.5. Modalitate dinamică
- 2.6. Modalitate aletică
- 2.7. Modalitate/atitudine volitivă
- 2.8. Alte elemente privind modalitatea

III. TIPOLOGII DE MODALITATE

- 3.1. Abordarea lui Palmer
- 3.2. Abordarea lui Hoye
- 3.3. Abordarea lui Halliday
- 3.4. Abordarea lui Coates
- 3.5. Abordarea lui Lyons
- 3.6. Abordarea lui Boyd și Thorne
- 3.7. Abordarea lui Papafragou
- 3.8. Abordarea lui Hermeren
- 3.9. Abordarea lui Ehrman
- 3.10. Abordarea lui Joos
- 3.11. Abordarea lui Marino
- 3.12. Abordarea lui Twaddell
- 3.13. Abordarea lui Johannesson
- 3.14. Abordarea lui Perkins
- 3.15. Abordarea lui Werth

3.16. Concluzii

IV. TIPURI DE MODALIZATORI

4.1. Verbe modale

4.1.1. Verbe modale primare

4.1.2. Verbe modale secundare

4.2. Auxiliare cvasimodale

4.3. Adverbe modale

4.3.1. Sfera adverbială și ambivalența

4.3.2. Omonimie și polisemie adverbială

4.3.3. Dimensiunea pragmatică a adverbilor modale

4.4. Expresii modale adjectivale, participiale și nominale

4.4.1. Expresii care încorporează *be...to*

4.4.2. Expresii care încorporează adjective non-verbale derivate

4.4.3. Expresii care încorporează adjective și participii verbale derivate

4.5. Expresii modale nominale

4.6. Verbe modale lexicale

4.7. Alte moduri de exprimare a modalității în limba engleză

4.7.1. Timp

4.7.2. Mod

4.7.3. Evidențialitate

4.7.4. Negație

4.8. Frazе condiționale

4.9. Propoziții declarative

4.10. Propoziții interogative

4.11. Propoziții imperative

4.12. Expresii modale și politețe

4.13. Timpul trecut ca marker modal

V. O ANALIZĂ PRACTICĂ A ELEMENTELOR VERBALE ȘI NON-VERBALE CU SEMINIFICAȚII MODALE

5. 1. Aspecte teoretice

5. 2. Discurs politic, discursuri regale și modalitate

5.3. Modalitate și orientare

5.4. Ideologie

5.5. Legitimizare

5.6. Multi-fațete ale modalității în afara lingvisticii

5.7. Corpus

5.7.1. Criterii de selecție

5.7.2. Descrierea corpusului

5.7.3. Metode de cercetare. Motivația din spatele discursurilor alese

5.7.4. Instrumente de lucru

5.7.5. Colectarea de date

5.7.6. Metoda de analiză a datelor

5.7.7. Texte și analiză

5.7.8. Corpus și analiză

5.8. Analiza textelor

5.8.1. Analiza 1-Anexa 1-Discursul Reginei Elisabeta a II-a

1.1. Markerii epistemici cu semnificații modale prezenți în discursul Reginei Elisabeta a II-a

1.2. Markerii deontici cu semnificații modale prezenți în discursul Reginei Elisabeta a II-a

5.8.2. Analiza 2-Anexa 2-Discursul Reginei Elisabeta a II-a

2.1. Markerii epistemici ai semnificațiilor modale prezenți în discursul Majestății Sale Regina Elisabeta a II-a

2.2. Markerii deontici cu semnificații modale prezenți în discursul Reginei Elisabeta a II-a

5.8.3. Analiza 3-Anexa 3-Discursul Reginei din 2019

3.1. Discursul Premierului

3.1.1. Markerii epistemici cu semnificații modale regăsiți în discursul introductiv al prim-ministrului

3.1.2. Markerii deontici cu semnificații modale regăsiți în discursul introductiv al prim-ministrului

3.2. Discursul Reginei Elisabeta a II-a

3.2.1. Markerii epistemici cu semnificații modale prezenți în discursul Majestății Sale Regina Elisabeta a II-a

3.2.2. Markerii deontici cu semnificații modale prezenți în discursul Majestății Sale Regina Elisabeta a II-a

5.8.4. Analiza 4-Anexa 4-Discursul Reginei

4.1. Markerii epistemici cu semnificații modale regăsiți în discursul Majestății Sale Regina Elisabeta a II-a

4.2. Markerii deontici cu semnificații modale prezenți în discursul Majestății Sale Regina Elisabeta a II-a

5.8.5. Analiza 5-Anexa 5-Discursul Reginei Elisabeta a II-a

5.1. Markerii epistemici cu semnificații modale regăsiți în discursul reginei Elisabeta a II-a

5.2. Markeri deontici cu semnificații modale regăsiți în discursul reginei Elisabeta a II-a

5.8.6. Analiza 6-Anexa 6-Discursul Premierului Margaret Thatcher

6.1. Markeri epistemici cu semnificații modale prezenți în discursul prim-ministrului

6.2. Markeri deontici cu semnificații modale prezenți în discursul prim-ministrului

5.8.7. Analiza 7-Anexa 7-Discursul Premierului Theresa May

7.1. Markeri epistemici cu semnificații modale regăsiți în discursul prim-ministrului

7.2. Markeri deontici cu semnificații modale regăsiți în discursul prim-ministrului

5.9. Concluzii în urma analizei

Observații finale

RESURSE BIBLIOGRAFICE

Cărți și articole de jurnal

Articole online

LISTA SCHEMELOR ȘI A TABELELOR

ANEXE

Anexa 1

Anexa 2

Anexa 3

Anexa 4

Anexa 5

Anexa 6

Anexa 7

Cuvinte cheie: modalitate, mod verbal, modalitate epistemică, modalitate deontică, verbe modale, adverbe modale, expresii modale, elemente modale non-verbale, clase lingvistice, obligație, necesitate, posibilitate, indeterminare, subiectivitate, acte de vorbire, analiza discursului, discurs regal, discurs politic, markeri epistemici, markeri deontici.

REZUMAT

Conceptele de *mod verbal* și *modalitate* pot fi foarte bine urmărite începând de la Aristotel și filosofia greacă. Ființele umane își clasifică adesea gândurile și experiențele în ceea ce privește modul în care lucrurile ar putea sau trebuie să fie, ar fi putut fi sau trebuie să fi fost, mai degrabă decât cum sunt sau au fost. Conceptul de *modalitate* a fost studiat chiar înainte ca lingvistica să fie stabilită ca un domeniu separat de cercetare.

Prin urmare, motivația care m-a determinat să explorez domeniul modalității, în special al elementelor verbale și non-verbale cu semnificații modale, a fost făcută ținând cont de efectele acestora asupra vieții de zi cu zi. Mai mult, atunci când vorbim despre modalități, se poate crede că se referă exclusiv la verbe modale. Într-adevăr, la prima vedere, majoritatea studiilor lingvistice se referă la acestea și oferă înțelegeri complexe din perspective diferite, cum ar fi cea gramaticală, semantică sau pragmatică. Cu toate acestea, complexitatea domeniului modal pare nelimitată datorită aspectelor sale lingvistice care completează tabloul modalității.

Necesitatea concentrării asupra componentelor modale pare să fie mai evidentă după mai multe lecturi asupra conceptului de *modalitate*. Prin procesul de categorizare modală și de exploatare a sensului, s-a constatat că modalitatea nu numai că a avut succes în urma analizelor efectuate la nivel practic, dar a fost și controlată destul de precar.

Totuși, nu există nicio îndoială că experții din acest domeniu, inclusiv Halliday (1970), Hoye (1997) și Coates (1983) au încercat să dezvăluie multe metodologii de studiu, dar nu toate par să fie atât de reușite pe cât s-ar fi dorit. Ei acordă mai puțină atenție altor componente modale și se concentrează mai mult pe categoria generală a verbelor modale. Din acest motiv, această teză urmărește să investigheze modul în care elementele modale aparținând diferitelor clase lingvistice împreună cu atitudinile modale exprimate de acestea, sunt reprezentate în discursuri regale și politice.

După cum se știe, atunci când vorbim despre modalități, primul lucru care ne vine în minte este categoria lingvistică a verbelor modale. Cu toate acestea, există și alte clase lingvistice cu semnificații modale, dar literatura primară de specialitate privind *modalitatea* a menționat pe scurt

existența lor. Prin urmare, aceste aspecte care nu sunt atât de bine dezvoltate necesită mai multă atenție și studiu. În acest sens, am intenționat să investighez elementele verbale și non-verbale cu semnificații modale pentru a vedea dacă, într-adevăr, acele elemente non-verbale pot fi considerate ca făcând parte din categoria modalității din punct de vedere pragmatic.

Ținând cont de puterea limbajului nu doar în textele scrise, asupra cărora există unele lucrări care analizează modalități din texte literare precum romanele, care din nou se concentrează, în principal, pe analiza verbelor modale, consider că o inovație în acest domeniu ar fi investigarea atât a elementelor verbale, cât și a celor non-verbale din discursuri.

Obiectivele mele anterioare începerii cercetării pentru această teză au fost să stabilesc exact:

1. paradigma de cartografiere a modalității, alături de importanța acesteia de la bun început până în momentul present;
2. tabloul general al modalității, cuprinzând toate tipurile sale, cu explicații pertinente și clare, întrucât acest domeniu este unul stimulat, care necesită definiții foarte clare pentru a întreprinde analize ulterioare;
3. punctele de vedere expuse de specialiști pentru a determina, la finalul tezei mele, dacă una dintre aceste metode se aplică și studiului meu;
4. tipurile de semnificații modale, care pot fi atât verbale, cât și non-verbale, cu dublă aplicabilitate în teorie și practică;
5. cum se aplică modalitatea în discursuri alături de o analiză a instrumentelor lingvistice prin care se exprimă;
6. modul în care elementele modale cu semnificații verbale, cât și non-verbale modelează întreaga imagine a modalității, prin indicarea și investigarea frecvenței acestor elemente în discursurile selectate.

Ca urmare a unei analize atente a modalității și a semnificațiilor modale, materialul a fost împărțit în două secțiuni: o parte teoretică și o parte aplicativă, care vine să demonstreze că elementele propuse pot fi aplicate atât teoretic, cât și practic.

STRUCTURA TEZEI

CAPITOLUL 1: ELEMENTE INTRODUCTIVE DIN DOMENIUL MODALITĂȚII

Primul capitol al tezei arată că prezentarea evoluției modului verbal și a modalității este crucială pentru înțelegerea faptului că, în lingvistică, abordarea acestor noțiuni nu este o noutate. Aceste elemente au existat încă din cele mai vechi timpuri și s-au dezvoltat din mai multe perspective. Pe lângă aceasta, este ilustrată și chintesența modalității, care își joacă rolul subiacent părții a ceea ce sunt, de fapt, înțelesurile.

Apoi, este prezentat faptul că modalitatea nu poate fi etichetată ca aparținând doar domeniului lingvistic. Mai mult decât atât, acest capitol vine să arate că modalitatea este analizată și din alte unghiuri, devenind de-a lungul timpului un domeniu multilateral și omniprezent, indiferent de zona în care este utilizat. Așadar, a fost necesar să se continue cu esența modalității reprezentate de verbele modale, cu menționarea că există și alte elemente care se încadrează în categoria modalității.

În cele din urmă, capitolul își propune să ilustreze impactul modalității ca un concept crucial în studiul sensului, deoarece stă la baza unuia dintre cele mai importante aspecte ale limbajului uman: capacitatea de a comunica informații despre obiecte și evenimente care se schimbă permanent, nu doar în timp și spațiu, dar și în caracterul actual al acestora.

CAPITOLUL 2: TIPURI DE MODALITĂȚI

Al doilea capitol se concentrează pe tipurile de modalități, ilustrând faptul că cea mai importantă și binecunoscută este cea epistemică și deontică, dar oferă și o scurtă prezentare a altor tipuri de modalități: modalitate dinamică, aletică, volitivă, care pot reprezenta un domeniu fertil pentru studii și cercetări viitoare. Mai mult, domeniile modalității nu pot funcționa individual, ele sunt strâns interconectate cu alte elemente care, după cum se va vedea, sunt menite să demonstreze că domeniul modalității nu poate funcționa de la sine, el trebuie să fie însoțit de mai multe elemente semantice. În acest sens, pentru a ilustra diversitatea modalității, Perkins (1983:10) afirmă că „Numărul de modalități pe care le alegem este într-o anumită măsură o chestiune de metode diferite de feliere a aceleiași prăjituri”.

Acest fapt vine, de asemenea, să demonstreze importanța multidisciplinarității pentru întreaga imagine a ceea ce constituie modalitatea și modul în care sunt ilustrate caracteristicile acesteia. În ultimele decenii, opiniile savanților discutate în cadrul prezentei teze sunt împărțite cu privire la acest aspect, întrucât ei tind să considere că, de fapt, toate tipurile de modalități au o importanță egală, chiar dacă cele menționate mai sus au câștigat mai mult teren. Cu toate acestea, atenția mea s-a îndreptat, în special, către modalitățile epistemice și deontice, deoarece am considerat că aceste două tipuri de modalități mă ajută să evidențiez mai bine și existența elementelor non-verbale cu sensuri modale.

CAPITOLUL 3: TIPOLOGII DE MODALITATE

Modalitatea este interpretată ca o categorie gramaticală în unele cazuri, pur semantică în altele și o combinație ale ambelor în altele și așa mai departe. Cu excepția celor care sunt în întregime sintactice sau strict semantice, majoritatea abordărilor discutate par să se ocupe de același set de variabile care sunt remaniate conform diferitelor grade de accentuare ale acestora. Prezența și importanța formei, a sensului și a contextului ca niște categorii cuprinzătoare par să fie recunoscute de majoritatea tehnicilor de analiză. În plus, în ciuda anumitor asemănări, fiecare abordare pretinde o

independență completă față de cele anterioare. Cu toate acestea, există anumite limite teoretice și practice pe care le au în comun.

Astfel, Twaddell (1960) și Palmer (1986, 1974), de exemplu, nu pun accent prea mare pe semnificație și, deseori, vizează doar verbele modale auxiliare. Cu cât funcția sensului este recunoscută mai puțin în aceste abordări, cu atât este mai restrânsă. Același tip de dezbatere se confruntă, în primul rând, cu metode semantice precum cea a lui Perkins (1983), care încearcă să explice o legătură între formă și sens. Deși există unele corelații și modele perceptibile între structură și sens, valoarea și utilitatea contabilizării lor sunt puse sub semnul întrebării din cauza numeroaselor excepții care pot trece peste aceste modele. În toate circumstanțele, prezența numeroaselor excluderi servește ca un memento continuu că nu există o asociere unu-la-unu între formă și sens.

Pe de o parte, abordările monosemantice ale lui Joos (1964) și Coates (1983) sunt suficient de cuprinzătoare pentru a se asigura că domeniul de semnificație al unui element modal este acoperit. Cu toate acestea, cu cât sunt mai generale, cu atât semnificația este mai puțin precisă. Pe de altă parte, abordările lui Marino (1973) și Halliday (1970) oferă o încercare de a acoperi toate înțelesurile potențiale ale fiecărei utilizări ale oricărui element modal. Aceste preocupări sunt stimulante în ideea în care sensul nu este niciodată izolat de context, iar diferiții cititori ar putea contesta sensul aceluiași mod în aceeași enunțare. Tehnicile mai adaptabile se bazează și mai deschis pe context pentru interpretarea modală, cum ar fi abordările funcționale ale lui Halliday (1970) și Johannesson (1978). O altă abordare interesantă este cea oferită de Ehrman (1966) care folosește pentru prima dată un corpus în cadrul analizei efectuate. Însă, acestea au fost doar câteva exemple de abordări discutate în teză, deoarece par să ofere o descriere a modalității care nu este doar universală, ci și personalizată și parțial subiectivă.

Prin urmare, am pornit de la ipoteza că există atât elemente verbale, cât și elemente non-verbale cu valoare modală. În acest sens, ipoteza mea a fost bazată pe abordarea lui Hermeren (1978), care, pornind dintr-o perspectivă semantică, a arătat că modalitatea poate fi exprimată atât prin elemente verbale, cât și non-verbale sau printr-o combinație a acestor două. În al doilea rând, pentru partea practică a tezei mele, mi-am bazat cercetarea pe metoda lui Ehrman (1966), care folosește un corpus pentru a indica exact aplicabilitatea elementelor modale ilustrate teoretic. Prin urmare, partea practică a tezei mele urmează studiul lui Ehrman (1966) privind utilizarea corpusului, care se îmbină armonios cu cea a lui Hermeren (1978), pentru a realiza o imagine complexă a subdiviziunilor elementelor cu semnificații modale.

CAPITOLUL 4: TIPURI DE MODALIZATORI

Acest capitol expune o analiză detaliată a fiecăruia dintre elementele lingvistice cu semnificații modale. Este important să menționăm aici că aceeași clasă lingvistică poate fi utilizată în

cadrul diferitelor tipuri de modalități, și anume epistemice și deontice, dar, cu siguranță, cu o schimbare a sensului în funcție de ceea ce se dorește să se transmită. Mai mult, s-a arătat că aceeași clasă lingvistică poate fi întâlnită atât în modalitățile epistemice, cât și în cele deontice, în funcție de sensul pe care îl exprimă.

Prin urmare, cercetarea mea a devenit complicată, deoarece a fost destul de dificil să ofer explicații clare de ce putem folosi același element în cadrul celor două tipuri de modalități care exprimă lucruri diferite. Însă a fost esențial să evidențiez fiecare categorie lingvistică, dar și caracteristicile care fac aceste elemente să capate valență modală, cu precădere pentru a vedea dacă, prin intermediul lor, poate fi analizată modalitatea în textele alese.

În consecință, am aflat că, în ciuda cunoscutei categorii de verbe modale (*poate, a-i fi permis, trebuie*), există și alte clase lingvistice cu valori modale, precum adverbe modale (*cu siguranță, într-adevăr, fără îndoială*), expresii care încorporează adjective derivate non-verbale-aceste expresii conțin structura *be...to* însoțită de un adjectiv modal, cu valoare atributivă-*(a fi sigur că, a fi probabil să, a fi posibil să)*, participii trecute epistemice și deontice care exprimă diferite acte sau stări-aceste expresii conțin structura *be...to* cu valoare predicativă-*(să fie asumat ca, să fie ordonat ca, să fie comandat ca)*, substantive cu valoare modală (*afirmație, declarație, îndoială*), verbe cu nuanță modală (*a declara, a întreba, a promite*). În plus, există și alte elemente, precum timpul verbal (*timpul trecut*), modul, evidențialitatea, negația sau particulele modale (*dacă*) care pot fi foarte bine incluse în categoria modală, datorită caracteristicilor pe care le posedă și care le fac să aparțină domeniului modal.

CAPITOLUL 5: O ANALIZĂ PRACTICĂ A ELEMENTELOR VERBALE ȘI NON-VERBALE CU SEMNIFICAȚII MODALE

Capitolul cinci vizează o problemă exhaustivă a modalității și a elementelor modale care își găsesc aplicabilitatea în corpusul selectat. Scopul principal al acestei analize este de a ajunge la o poziție clară dacă există și elemente non-verbale cu semnificații modale și cum pot fi luate în considerare în mod eficient în lumina discursurilor regale și politice. Acest capitol se concentrează pe analiza fiecărui element modal care este clasificat în funcție de sensul transmis, astfel încât să se facă o analiză corectă a elementelor modale.

Elementele modale au fost, mai întâi, clasificate în modalități epistemice sau deontice, în funcție de modul în care au fost articulate. Apoi, folosind capitolele teoretice prezentate anterior ca bază teoretică, am grupat elementele modale în funcție de clasa lor lingvistică. În cele din urmă, am examinat fiecare grupare în lumina sensului care a fost transmis în discursurile regale sau în cele politice.

Prin aceasta, se intenționează să se expună complexitățile *modalității* ca noțiune, precum și

provocarea de a o contabiliza într-un mod metodic și ordonat. În conformitate cu viziunea adoptată de această teză, discursurile Majestății Sale Regina Elisabeta a II-a și discursurile unora dintre cei mai reprezentativi premieri ai săi sunt puse în prim-plan pentru a arăta că modalizatorii explicați în capitolul anterior și-au găsit aplicabilitatea în analiza discursului și nu neapărat în domeniul literaturii, unde păreau să conteze mai mult.

Ca rezultat, împreună cu verbele modale, au început să apară componente suplimentare care au modelat în mod sofisticat întreaga imagine a modalității, așa cum au arătat Theresa May, Boris Johnson, Margaret Thatcher și Regina Elisabeta în discursurile selectate. Poziția lor fermă față de politicile care trebuie puse în aplicare, precum și dragostea și devotamentul lor față de poporul britanic sunt evidențiate în fiecare dintre discursurile selectate, sporind faptul că formatul este la fel de elegant precum cuvintele lor. Obiectivul meu principal a fost să demonstrez că tipurile de markeri modali în diferitele tipuri de modalități de bază sunt prezenți în discursurile selectate, precum și să examinez îndeaproape fiecare componentă modală într-un cadru funcțional pragmatic. Acest lucru a fost realizat cu succes, având în vedere analiza întreprinsă care arată că, în discursurile regale și politice, există atât elemente verbale, cât și non-verbale cu semnificații modale.

CONCLUZII

Elementele care conțin semnificații modale sunt instrumente importante, deoarece nu este posibil să se comunice eficient în limba engleză fără a le folosi frecvent. Importanța lor este crucială atunci când se transmit mesaje indiferent de vorbitor sau de mesajul transmis. Aceste elemente devin parte din uzul nostru zilnic, fără a li se acorda prea multă atenție. Chiar dacă vorbim despre verbe modale, substantive modale, adjective modale și expresii modale, toate acestea poartă cu ele valențe importante care sunt indispensabile nu numai pentru lingviști, ci și pentru persoanele care le folosesc în mod obișnuit.

Din punctul de vedere al prezentei cercetări, *modalitatea* a fost văzută ca un concept esențial, deoarece întruchipează și reconciliază acele calități esențiale, caracteristice unei abordări pragmatic-funcționale a analizei critice. În primul rând, modalitatea unui vorbitor reprezintă, în esență, interferența subiectivă a vorbitorului în ceea ce a fost declarat. Altfel spus, denotă rolul subiectiv al vorbitorului în transmiterea atitudinilor și a ideologiilor.

În al doilea rând, *modalitatea* este, de obicei, ambiguă sau nedefinită, oferind vorbitorilor o oarecare libertate și permițându-le să fie mai puțin expliciți cu privire la angajamentul lor ideologic. Din perspectiva cititorului, acest punct este mai important. Datorită caracterului său ambiguu, modalitatea permite o gamă largă de interpretări, care reflectă opțiunile variate, dar, în același timp, constrângătoare pentru înțelegerea perspectivelor prezentate într-un text. Aici, subiectivitatea cititorului poate fi remarcată, evitând, în același timp, posibilitatea ca procesul să se transforme în

haos datorită varietății permise în interpretare.

Cu alte cuvinte, ideea de modalitate servește destul de bine naturii pragmatice a limbajului. Atât vorbitorul/scriitorul, cât și cel care ascultă/cititorul beneficiază metaforic de un spațiu pentru exprimarea/interpretarea enunțurilor și funcționează atât la nivelul de exprimare, cât și la nivelul interpretării. În acest sens, convingerilor ideologice ale vorbitorului, ale scriitorului și ale cititorului li se oferă un spațiu egal pentru exprimare și interpretare.

Imaginea de ansamblu a cercetării mele poate părea a fi destul de concludentă pe baza acestor justificări, analize și constatări. Deloc. Implicarea cititorului în interpretarea modalității și variațiile acestor interpretări sunt doar două exemple din numeroasele aspecte care necesită mai multă clarificare, elaborare și, cel mai important, sprijin empiric. Alte subdiviziuni de grup, în ceea ce formează noțiunea de cititor, trebuie luate în considerare pentru a ajuta și a fi mai precis în identificarea variațiilor în interpretările cititorului.

Există, în esență, multe oportunități pentru cercetări suplimentare pe acest subiect, iar teza mea este doar una dintre multele astfel de abordări. Nu sunt luate în considerare contrastele dintre vorbirea orală și cea scrisă și nici problemele interlingvistice nu sunt examinate, cu toate că ambele ar fi de mare ajutor din punct de vedere teoretic. Însă, prin compararea modului în care cei care învață o a doua limbă străină și vorbitorii nativi de engleză privind perceperea modalității, de exemplu, se poate simplifica modul de stabilire a unor conexiuni interlingvistice între numeroasele manifestări ale ideii de modalitate.

În concluzie, această teză servește drept punct de plecare pentru o ulterioară examinare empirică. De asemenea, cercetarea întreprinsă reprezintă o schimbare a focalizării de la mai teoretic la mai practic, de la mai exclusivist la mai incluziv. Cu alte cuvinte, constituie un mare pas înainte în tendințele pragmatice ale vorbirii și ale analizei discursului, precum și în cele ale examinării modalității.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Aijmer, K. (2002), *English Discourse Particles. Evidence from a Corpus*. John Benjamins Publishing Company. Amsterdam; Philadelphia John Benjamins Pub. Co., 2011.

Aikhenvald, A. Y. (2003b), 'Evidentiality in Typological Perspective': in Alexandra Aikhenvald and R. M. W Dixon (eds.), *Studies in Evidentiality*. Amsterdam: John Benjamins, 1-31.

Aikhenvald, A. Y. (2004), *Evidentiality*. Oxford: Oxford University Press.

Allan, K. (1986), *Linguistic Meaning*, vol. 2. London: Routledge & Kegan Paul.

- Allan, K.(1994), 'Speech Act Classification and Definition': in R. E. Asher (ed.), *The Encyclopaedia of Language and Linguistics*, vol. 8. Oxford: Pergamon Press, 4124-4127.
- Anderson, J. (1971), 'Some proposals concerning the modal verb in English', in Aitken, A. J., McIntosh, A. and Palsson, H. (eds) *Edinburgh Studies in English and Scots*. London: Longman, 69-120.
- Anderson, L. B. (1986), Evidentials, paths of change, and mental maps: Typologically regular asymmetries. In: Wallace Chafe and Johanna Nichols (eds.), *Evidentiality: The Linguistic*.
- Antinucci, F. And D. Parisi (1971), On English modal verbs. In *Papers from the Seventh Regional Meeting of the Chicago Linguistics Society*. Chicago: Department of Linguistics, University of Chicago, 28-39.
- Baker, P. (2006), *Using Corpora in Discourse Analysis*. London; New York: Continuum.
- Barbiers, S. (2002), Current issues in modality: An introduction to modality and its interaction with the verbal system. In S. Barbiers, H. F. Beukema & W. van der Wurff (eds.), *Modality and Its Interaction with the Verbal System*. Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins. pp.1-17.
- Bax, S. (2011), *Discourse and Genre: Analysing Language in Context*. Hampshire: Palgrave Macmillan.
- Beard, A. (2000), *The Language of Politics*, London and New York: Routledge.
- Bednarek, M. (2006a), Epistemological positioning and evidentiality in English news discourse: A text-driven approach. *Text & Talk* 26(6):635-60.
- Bednarek, M. (2006b), *Evaluation in Media Discourse: Analysis of a Newspaper Corpus*. London: Continuum.
- Berger, P. and T. Luckmann (1966), *The Social Construction of Reality*. Harmondsworth, England: Penguin.
- Berlin, N. L. and Prieto-Mendoza, A. (2014), Evidential embellishment in political debates during US campaigns. *Intercultural Pragmatics* 11(3): 389-409.
- Biber, D. and S. Conrad (2009), *Register, Genre, and Style*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Binnick, R. I. (1971), *Will and Be going to*. CLS 7, 40-52.
- Binnick, R. I. (1972), *Will and Be going to II*. CLS 8, 3-9.
- Bloor, M. and T. Bloor (2007), *The Practice of Critical Discourse Analysis: an introduction*. London: Hodder Education.
- Boyd, J. and J. P. Thorne (1969), 'The Semantics of Modal Verbs', *Journal of Linguistics* 5: 57 - 74.
- Boye, K. (2010c), 'Semantic Maps and the Identification of Cross-linguistic Generic Categories:

- Evidentiality and its Relation to Epistemic Modality'; *Linguistic Discovery* 8.1:4-22.
- Boye, K. (2012), *Epistemic Meaning: A Cross-Linguistic and Functional-Cognitive Study*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Brandt, M., M. Reis, I. Rosengren, and I. Zimmermann (1992), 'Satztyp, Satzmodus und Illokution; in Inger Rosengren and Ise Zimmermann (eds.), *Satz und Illokution*, vol. 1. Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 1-90.
- Cap, P. (2006), *Legitimation in Political Discourse*. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing.
- Cap, P. (2008), Towards a proximation model of the analysis of legitimation in political discourse. *Journal of Pragmatics* 40 (1): 17–41.
- Cap, P. (2011), Axiological proximation. In C. Hart (ed.), *Critical Discourse Studies in Context and Cognition*. Amsterdam: John Benjamins. pp. 81–96.
- Chilton, P. A. (2004), *Analysing Political Discourse: Theory and Practice*. London: Routledge.
- Chilton, P. A. and C. Schäffner (1997), Discourse and Politics. In van Dijk (ed.) *Discourse as Social Interaction*. London: Sage Publications Ltd. pp. 206-230.
- Chilton, P. A. and C. Schäffner (2002), Introduction: Themes and principles in the analysis of political discourse. In P. A. Chilton and C. Schäffner (eds.). *Politics as text and talk: analytic approaches to political discourse*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins. pp.1-41.
- Chomsky, N. (1965), *Aspects of a Theory of Syntax*, Cambridge: MIT Press.
- Close, R. A. (1975), *A Reference Grammar for Students of English*. London: Edward Arnold.
- Coates, J. (1983), *The Semantics of the Modal Auxiliaries*. London: Croom Helm.
- Collins, P. (1974), The analysis of the English 'modal auxiliaries' as main verbs. *Kivung* 7. 151–166.
- Comrie, B. (1985), *Tense*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dahl, O. (2000), 'The Grammar of Future Time Reference in European Languages'; in Osten Dahl (ed.), *Tense and Aspect in the Languages of Europe*. Berlin and New York: Mouton de Gruyter, 309-328.
- Davies, E. (1986), *The English Imperative*. London: Croom Helm.
- de Haan, F. (1999), 'Evidentiality and Epistemic Modality: Setting Boundaries': *Southwest Journal of Linguistics* 18: 83-101.
- de Haan, F. (2005a), Semantic Distinctions of Evidentiality'; in Martin Haspelmath, Matthew Dryer, David Gil, and Bernard Comrie (eds.), *The World Atlas of Language Structures*. Oxford: Oxford University Press, 314-317.
- de Haan, F. (2006), Typological Approaches to Modality; in William Frawley (ed.), *The Expression of Modality*. Berlin and New York: Mouton de Gruyter, 27-69.

- Dik, S. C. (1997), *The Theory of Functional Grammar* (2nd edn revised by Kees Hengeveld). Berlin and New York: Mouton de Gruyter.
- Dunmire (2005), Preempting the future: rhetoric and ideology of the future in political discourse. *Discourse and Society* 16: 481.
- Eggs, S. and J. R. Martin (1997), Genres and Registers of Discourse. In T. A. van Dijk (ed.). *Discourse as Structure and Process*. London: Sage Publications Ltd. pp. 230-256.
- Ehrman, M. E. (1966), *The Meanings of the Modals in Present-Day American English*. The Hague: Mouton and Co.
- Fairclough, N. (2003), *Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research*. London: Routledge.
- Fawcett, R.P. (1980), *Cognitive linguistics and social interaction*. Heidelberg: Julius Groos.
- Fleischman, S. (1989), Temporal distance: a basic linguistic metaphor. *Studies in Language* 13(1): 1–50.
- Fowler, R. (1991), *Language in the News: Discourse and Ideology in the Press*. London: Routledge.
- Fowler, R. and G. Kress (1979), Critical linguistics. In R. Fowler, R. Hodge, G. Kress and T. Trew. (eds.), *Language and Control*. London: Routledge. pp.185-213.
- Fraser, B. (1975), “Hedged performatives”, in P. Cole and J. L. Morgan (eds.), *Syntax and Semantics*. Vol. 3. New York: Academic Press, 187–210.
- Gee, J. P. (1999), *An introduction to discourse analysis: theory and method*. London; New York: Routledge.
- Geis, M. (1987), *The Language of Politics*. New York: Springer Verlag.
- Ginzburg, J. (2010), *Questions, Queries, and Facts: A Semantics and Pragmatics for Interrogatives*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Halliday, M. A. K. (1970), ‘Functional Diversity in Language as Seen from a Consideration of Modality and Mood in English, *Foundations of Language* 6: 322 - 361.
- Hardman, D. (2008), *Political Ideology and Identity in British Newspaper Discourse*. PhD thesis. The University of Nottingham.
- Hart, C. (2010), *Critical Discourse Analysis and Cognitive Science: New Perspectives on Immigration Discourse*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Hart, C. (2011), Legitimising Assertions and the Logico-Rhetorica Module: Evidence and Epistemic Vigilance in Media Discourse on Immigration. *Discourse Studies* 13(6): 751 - 769.
- Hengeveld, K. (1989), Layers and Operators in Functional Grammar: *Journal of Linguistics* 25: 127-157

- Hermeren, L. (1978), *On Modality in English: the Study of the Semantics of the Modals*. Lund: Gleerup.
- Hodge, B. and G. Kress (1988), *Social Semiotics*, Cambridge: Polity Press.
- Hofmann, T. R. (1976), 'Past Tense Replacement and the Modal System: in J. McCawley (ed.), *Syntax and Semantics*, vol 7: *Notes from the Linguistic Underground*. New York: Academic Press, 85-100.
- Hoye, L. F. (1997), *Modals and Adverbs in English*. London and New York: Longman.
- Jenkins, L. (1972), *Modality in English syntax*. MIT dissertation (distributed by the Indiana Linguistic Club). [5, 37, 161, 162, 178]
- Jespersen, O. (1924), *The Philosophy of Grammar*. London: Allen & Unwin.
- Jespersen, O. (1931), *A Modern English Grammar*. IV. Heidelberg: Carl Winter.
- Johannesson, N. L. (1976), *The English Modal Auxiliaries: A Stratificational Account*, Stockholm: Almqvist and Wiksell International.
- Joos, M. (1964), *The English Verb (Form and Meaning)*. Madison: The University of Wisconsin Press.
- Leech, G.N. (1971), *Meaning and the English verb*. London: Longman.
- Lewis, K. (1969), *Counterfactuals*, Cambridge, MA: Harvard University Press.
Ltd.
- Li, J. (1999), Modality and Meaning of Modal Auxiliaries. *Journal of Foreign Languages*. 1999(4): pp19-23.
- Lyons, J. (1968), *Introduction to Theoretical Linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lyons, J. (1977), *Semantics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Marino, M. (1973), 'A Feature Analysis of the Modal System of English', *Lingua* 32: 309-323.
- Martin, J. R. and D. Rose (2003), *Working with Discourse: Meaning Beyond the Clause*. London, New York: Continuum.
- Mortelmans, T. (2007), Modality in cognitive linguistics. In D. Geeraerts and H. Cuyckens (eds.), *The Oxford Handbook of Cognitive Linguistics*. Oxford University Press. pp. 869-889.
- Narrog, H. (2005), 'Modality, Mood, and Change of Modal Meanings: A New Perspective'; *Cognitive Linguistics* 16: 677-731.
- Palmer, F. R. (1974), *The English Verb*, London: Longman.
- Palmer, F. R. (1979), *Modality and the English Modals*. London: Longman
- Palmer, F. R. (1986), *Mood and Modality*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Perkins, M. R. (1983), *Modal Expressions in English*. London: Frances Pinter; Norwood, NJ:

Ablex Publishing.

Schiffrin, D. (1994), *Approaches to Discourse Analysis*, Oxford: Blackwell.

Schmerling, S.(1982), 'How Imperatives Are Special, and How They Aren't': in R. Schneider, K. Tuite, and R. Chameltzy (eds.), *Chicago Linguistics Society: Papers from the Parasession on Nondeclaratives*. Chicago: University of Chicago Press, 202-218.

Schwager, M. (2007), 'Conditionalized Imperatives'; in Masayuki Gibson and Jonathan Howell (eds.), *Proceedings of Semantics and Linguistic Theory (SALT) 16*. Chicago: Chicago Linguistic Society, 241-258.

Searle, J. R. (1969), *Speech Acts: An Essay in the Philosophy of Language*. Cambridge: Cambridge University Press.

Sweetser, E. (1990), *From Etymology to Pragmatics*. Cambridge: Cambridge University Press.

Taeymans, Martine (2006). 'An Investigation into the Emergence and Development of the Verb "Need" from Old to Present-Day English: A Corpus-Based Approach; doctoral dissertation, University of Antwerp.

van Dijk, T. A. (1997a), What is political discourse? In J. Blommaert and C. Bulcaen (eds.), *Political Linguistics*. Amsterdam: John Benjamins. pp.11-53.

van Dijk, T. A. (1997b), Discourse and Interaction in Society. In van Dijk (ed.), *Discourse as Social Interaction*. London: Sage Publications Ltd. pp. 1-37.

Werth, P. (1999), *Text Worlds: Representing Conceptual Space in Discourse*, London: Longman.

Willett, T. (1988), A cross-linguistic survey of the grammaticization of evidentiality. *Studies in Language* 12/1.51-97.

Wilson, J. (1990), *Politically Speaking: The Pragmatic Analysis of Political Language*. Oxford: Basil Blackwell.

Zandvoort, R. (1975), *A Handbook of English Grammar*. Englewood Cliffs: Longman.

Ziegeler, D. (2006a), *Interfaces with English Aspect: Diachronic and Empirical Studies*. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins.

